

SAMI USTEB.

No. 12.

Desember manost 1900.

2be jakkodak.

J u o v l a k.

Dat govva, mi odne ēuožžo min blaðest, læ juovlla-skänkka Same-manaidi.

Go sevdnjis
aigge boatta, go
muotta borgga,
ja buolas agja

Same-manaid
aran-gurri, dalle
læ dat aigge, go
mailme bæste,
mailme ēuovgas,
riegadi. Su vaib-
mo rakist) minge
manaid, son datto
rakadet sigjidige
orromsaje aëes
viesost.

Damditi rak-
kis ædne ja aëe,
go juovlla-äked
boatta, de valde
uccakažad aska-
sad, bija „Sami
usteb“ bævdæ ala,
ja muittal naft
lakai :

Gæča, mana-
čam, dam gova !

Oabmegæček
læk, gæk læk
cokkamen ædnam alde. Sist læ soabbe, ja bæra
læ sin baldast. Ällo læ sin birra, ollo, ollo
savcak. Sevdnjis igja læ, ja savcak læk livain,
eoaskes læ maid, mutto oabmegæček ferttijek
gocet. Si gečček bajas alme guvllui, gost šerris

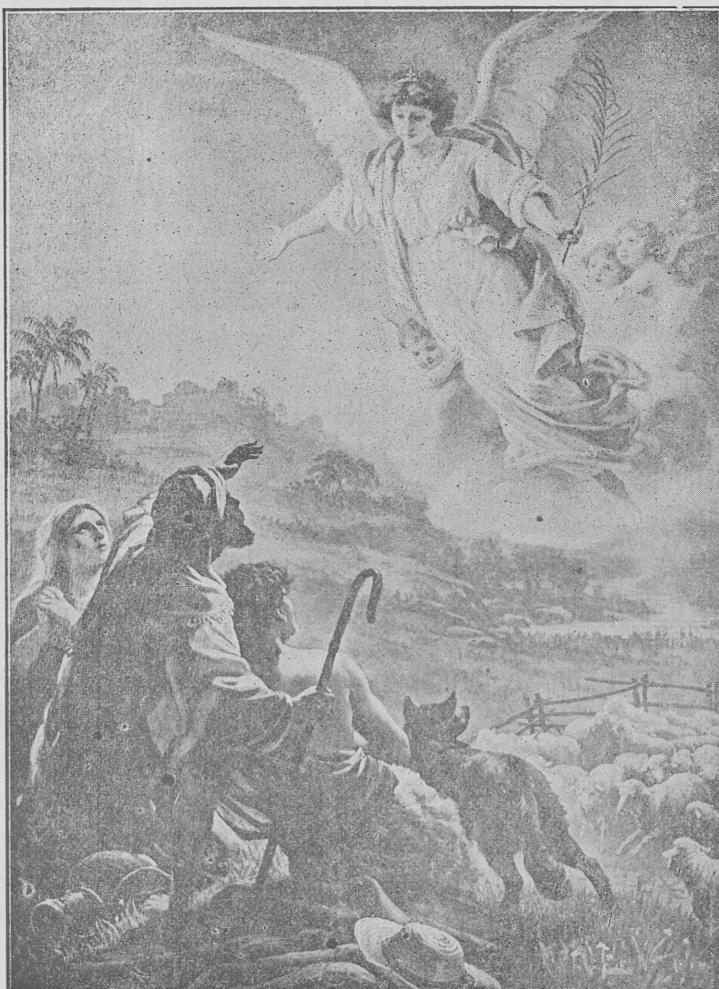
nastek suodnjarastek. Man ala si jurdäsek ?
Vissa dam ala : gi assa dobbe bagjen nasti duok-
ken ? Ibmel assa dobbe. Mutto læpgo mi su
oaidnam ? Äp.

Læpgo mi su
sane gullam ?
Læp. Maid son
læ cælkam ?

Son læ cælk-
kam, atte okta
buorre bæste
galgga niegjat
almest ædnami,
dat bæste galgga
væketet buok
moraštegjid ja
hæðalažaid ja vai-
vasid, son galgga
jeđđit ja buoredet
buocce olbmuid
ja viežžat buo-
kaid lusas alb-
mai, gost Ibmel
galgga erit sik-
kot juokke gad-
njala min ēalmin.

Ja oabme-
gæčček gečče ba-
jas ja jerre:
„Goas boatta dot
bæste ?“

Ja go si legje nuft jærramen, gæča, de rap-
pasegje almek, ja Ibmel engel niejai vuolas, ja
hærvæs ēuovgas birrastatti su, ja son celki: Gæča,
mon muittalam digjidi stuora ilo; digjidi læ odne
bæste riegadam, dat Hærra Kristus, David gav-

pugest.“ „Mannet gavpugi, de di gavdnabetet su.“ Ja dallanaga læi engel lutte almalas væga ædnagvuotta, mi mainoi Ibmela ja celki: „Gudne lekus Ibmeli allagasast, ja rafhe ædnam alde ja olbmuidi buoredokkalašvuotta !“

Ja oabmegæčček manne hoapost gavpugi ja gavdne mana ja dam ædne Maria, ja si macce ruoktot ja ramedegje ja maidnu Ibmela buok dam oudast, maid si legje oaidnam.

Rakis manačam, mana donge dam rakis Jesus lusa, gula su ja čuovo su, de don boaðtak okti dam čabba alme sisa, gost čuovgas ja illo læ.

Rakis ædne, gæččal dam lakai muittalet du mannasad Ibmela stuora dagoi birra, ja stuora balka oazok, dallego don gavnak manad bestjuvvum almetest Jesus lutte.

Profet Samuel ædne Hanna buvti su Barnes arrad Ibmel tempeli, ja Samuel saddai Ibmela mannan ja Ibmela profetan, ja ollo olbmuk læk su bokte dolvvjuvvum Ibmel lusa. Galle dat Hanna dal læ ožžom balkas, vaiko olbmuk æi diettam, man stuora bargo son læi dakkam.

Ibmel addaši migjidi, guðek vanhemak læp, armo dasa atte doalvvot manai sieloid Jesus lusa.

De mon savam ilolaš juovlaid dudnji ja du bardnai ja du niddi Jesus diti.

JU O V L A G U O R A T A L L A M.

Digjidi læ odne bæste riegadam, gutte læ dat Hærra Kristus, David gavpugest. Luk. 2, 11. Ibmel lekus maidnujuvvum su ilolaš sanes diti ! Ibmeli lekus gitos su cælkemættom addaldagaines oudast ! Mon vaivan suddogas legjim lappum ja dubmijuvvum dam agalaš jabmemi; mutto Ibmel, gutte i liko dam ibmelmættoma jabmemi, mutto dasa, atte dat ibmelmættom jorgida ruoktot ja ælla, læ vuolgatam su ječas barne, vai son dagasi muo ja buok lappum suddolazaid audogasan. Jesus Kristus lekus maidnujuvvum, gutte læ boattam guoddem varas mu suddo, muosatam varas jabmema mu oudast, addem varas munji suddoi andagassi addujume ja dakkam varas muo agalaš ællem arbolažan. Daggar bæste mon

darbašim, ja daggar bæste læ munji riegadam. Mutto jos mon dapam mu vaibmom sudnji, de son læ riegadam dusse diti, ja mon læm vela ain bæstekættes olmus. Bassevuoigna, boaðe mu lusa ja daga muo vaivašen ! Čajet munji mu suddo ja mu varnotesvuoda. Rabast mu vaimo, vai æska riegadam bæste oruši dam siste, ja mu vaibmo gavnashi armo Ibmel lutte mu Hærra ja bæste Jesus Kristus diti. De saddek juovlak illobassen, jos vela lossis oasse lifci must. Son, gutte i sæstam su ječas barne, mutto addi su dokko min buokai oudast, igo son galgase dalle maidai addet migjidi buokrakkan oktan suina ? Rom. 8, 32. Go Jesus orro mu vaimost, de mon ilost læm, ja mon gievrom guoddet ruossam, soattat dam buore soade ja ollašuttet matkam nuft, atte mon oazom vanhurskesvuoda ja ællem kruono. Boaðe, Hærra Jesus, boaðe mu vaimo sisa ! Boaðe, Hærra Jesus, oro muo vaimo siste ! Boaðe, Hærra Jesus, ja læge mu bæste, mu čuovgas, mu ællem, mu rafhe, mu illo, mu jeđđitus, mu fabmo, dassači go mon oainam du agalas ællem siste ! Amen.

J. N. Skaar.

V U O I N A L A Š L A V L A.

Nuotta : L. M. L. koralgirje no. 65.

1. Jesus, usteb buoremus,
don min gavdnik jabmem balggast,
addik ječad jabmemi,
vai mi ællem arbbiseimek.
Gudne, gitos, ramadus
leokus dudnji, Jesusam !
2. Suddolazaid rakistak,
njuorraset don arkalmastak ;
gost siello hæðest læ,
dokko bæstem-sanad saddik.
Gudne, gitos, ramadus
leokus dudnji, Jesusam !
3. Maidai baken-ædnami
čuovggasad don bagjanattak,
vai dak vaivan bakenak
mattek ællem balgga gavdnat.
Gudne, gitos, ramadus,
leokus dudnji, Jesusam !

4. Stuora dagoid gulaimek ;
maŋpalagai vuoto vuittik,
giddagasast fangaid don
dolvvuk ječad nana ladnai.
Gudne, gitos, ramadus
lekus dudnji, Jesusam !

5. Mana ouddan vuittisen,
dassago don, laðes gievrra,
čokkim læk du askasad
buokaid, guðek bestut dattu.
Gudne, gitos, ramadus
lekus dudnji, Jesusam !

Doktor Martin Luther
juovlla-æked.

„De boaðe sisa, ucca Margaretaš, boaðe sisa, Poul, ja donge Martin, ja Johannes — riektta — vuost dak smavvak, dasto dak stuorrak — geccet birra ja de bottet ja cummesteket ače !“

„Vuost mi cummestep aččamek“, vastedi Magdalena, ja stuora ilost falli son ačes čabet birra.

Likkolas olmai læi dot ače dom ækkedest, likkolas, dainago manak legje likkolazak. Mutto Ibmel, gutte sivdned aččevaimoid, i læk davja sivdnedam daggar vaimoid go dom olbma vaimo. Gasko dai stuoremus morraši gaskast mati son burist illodattet manaides. Di galgaseidek læt oaidnam su ēiqatæmen juovllabæce. Su gietta doargesti likkost, go son cakketi daid smavva gintalid, ja go son hængasti daid smavva skænkaid ovsí ala, de son savkkali buristsivdnadusa dam mana bagjeli, gæsa dat addaldak gulai.

Dak legje galle smavvak, dak addaldagak ; dastgo olmai læi gæfhe. Mutto almaken son læi stuora olmai, ja su laðes muðok legje daiddet dævdet du gudnebaloin ; ja obba Tuiska-ænam didi su nama, ja maidai dat ucca Poulaš lifci vastedam, jos di lifcidek sust jærralam : „Son læ doktor Martin Luther.“

Dam nama mi dovdap. Mi diettep, gi son læi, dat munkke, gæn Ibmel læi valljim doalvvom varas girko ruoktot evangeliumi. Ja burist

son læi barggam. Gilvvujuvvum su gievras gieðast, laktaduvvum martyri varain, algí dal reformašona muorra saddat Europa mietta ; dastgo dak juovlak legje dam jage 1541.

Mutto dam boddost læi obba su vaibmo juovllabæce lutte, mi cæggai bævde alde, man birra vitta mana legje dukkuraddamen.

Go son læi uvsu ravastam, de son læi arangaddai loaidastam ja roakotuvvum gieðai čokkai mojotallamin.

Mutto son i læm aidno gæcadægje.

Su olgis bælde čuožoi dat loavdes Katarina, su akka, ibmasidi saddam, damditi go son dal i læm barggamen ; dastgo son læi bargolas, vaibbamættom nisson, dam vieso oaivve, man vaibmo Luther læi. Sust læi dal læmas stuora barggo-aigge ; galle son darbaši vuoiqadusa ; nuftgo Luther læi maidai Katarina nuft likkolas, atte son halidi jurddagides čokkit Ibmel muðoi oudast.

Gurot bælde čuožoi usteb Filip, dat laðes ja buorre Melankton, gæn Ibmel læi bigjam dam rokkis Luther balddi addem varas sudnji varrogasvuoda soattai, oapatam varas sudnji, atte i son goassege galggam vuottet dam lakai, atte kristalas rakisuotta ožusi vahaga.

Ja Luther, gutte saruoi sikke sigjidi ja jesalldesis, celki : „Dak manak ! Maggar burist sivdnadus manak læk ! Maggar Ibmela addaldak læ viesso, gost si njuikodek birra arvoken ja roakkaden. Hærvva-rasek, saddok, stuora vuovdek, saddolaš gieddek, dak læk čabbak, Hærra, dak læk ovdułas lakai čabbak ; mutto dast læk smavva sielok, mak maidai bajassaddek du bæivača čuovgas vuolde, mak bajassaddek munji ja dudnji, Katarina, Jesusi ja paradisi — paradisi, mon dieðam vissaset, atte mu ucca Poulaš jurdas dam ala. Son jærar dimag must, læigo paradisa hærvvasæbbo go juovllabæcce.“

„Dat læi Magdalena, gutte nuft jærar“ dajai Melankton.

„Songe maid ja dak ærrasak, jos æi si læk dam cælkam, de si vissa læk dam ala jurdasam. Ja gæa, dat læ nuft : go mi ēiqatep ædnama manai diti, de mi gæsse sin jurddagid alme guyllui, mutto daiddep maidai dakkat, atte si vajal-

dattek alme, nuftgo mi jeā dam vajaldattep, mi stuora manak, go Ibmel dakka ædnama mendo eabbesen ja mendo likkolažžan. Mutto odne mon im dato du vajaldattet, Hærra, æige manak.“

Dasto son ēuogjalæbbut celki :

„Bottet deiki, manak!“

Ja buokak botte su lusa, ja dallanaga si fuobmašegje, atte son aigoi sardnot sigjidi Ibmel birra.

„Dal di lepet addaldagaid ožžom; lepetgo di duttavažak?“

„Læp, læp.“

„Mutto im mon.“

Ibmašidi manak sadde.

„Manditi?“ jærai Johannes, dat boarrasæmus. „Dieđam“, celki Magdalena; „go olmuš læ ilost, de son gitta.“

Ja buok dak smavva giedak geiggijuvvujegje aće ja ædne guvllui.

„Magdalena, don læk mu jurddag arvvedam, mutto ik ollaset. Atte di lepet muittam muo, din aēadek, læ buorre; mutto must læ aēe, gæn mon ainas datusim, atte di galgaseidek muittet. Gæst bottek dak addaldagak? Sust. Gæn birra sardno dat bæcce? Su birra, alelassi su birra, juokke illo ja ēuovgas ædnam alde sardno su birra. Lepetgo di su gittam, lepetgo di su buristsivdnedam?“

Manak geēee vuolas guvllui.

De Luther roakotuvvum giedai celki :

„Hærra, dak manak læk du vajaldattam. Si dam gattek. Si dattuk du rakistet, si rakistek du; si dittek, atte buok illo boatta dust; mon doaivom, atte si muiittek, maid odna bæive illo arvvedatta ja dak addaldagak ja dak gintalak ja dat ucca engelaš, mi gæēea vuolas bæce gierragest.“

Bæce gierragest lebbi engel su vilggis soajaides, ja su giedast læi okta baperbittaš, manala moadde sane legje ēallujuvvum.

„Gi dietta, mi dobbe læ ēallujuvvum?“

Buokak dam ditte, ja buokak vastedegje :

„Mon muittalam ðigjidi stuora ilo, digjidi læ odne bæste riegadam, dat Hærra Jesus.“

De son ēokkani ja ēilggigodi dam bibalværsa.

„Bæste! Bæste læ riegadam odne. Odnego? I, mutto 1500 jage dastouddal. Mutto almaken dat sakka læ oðas, ja dat illo læ alelassi dat stuora illo.“

Manne, manak?

Jos olmuš boðaši ja cælkasi: Jesus læ dast uksaguorast, son læ almet vuolas boattam du lusa, aivistassi du lusa — maggar sagak! maggar illo!

Maid mon dal cælkam, duottavuotta læ. Jesus læ odne dat sæmma Jesus go dallege; dat Jesus, gutte boði buokai lusa, boatta juokke juovlla-aige juokke olbmu lusa.

Stuores læ dat sakka; dastgo juokkehäš matta su vuostaivalddet, dego son lifei boattam aivistassi su lusa.

Stuores læ dat illog, dastgo juokkehäš matta dam vuostaivalddet, dego dat lifei aivefal su varas; ja mibe iloid læ stuoreb go dat, atte mi læp soavatuvvum, rakiſtuvvum, bestujuvvum.

Bestujuvvum — diettebetetgo di, mi dat læ?

Okta manna dukkuradda jokkagaddest. Dat gaēea, ravdnje dam doppe. Bace dærvvan, ēabba jokkagadde, bace dærvvan, bæivaš, bace dærvvan, aēe ja ædne, bace dærvvan, buok. Mutto jalos olmai læ oaidnam dam jorralæmen, son gaēea dokko, son falle jokki, bæsta mana — bestujuvvum, bestujuvvum, maggar illo!

Okta manna ēagjed vuovddai, sevnjuda, balges i læk — gumpek holvvuk, guovčak murai-dek. Mutto okta occa mana, son ēuorvvo, son gavdna — bestujuvvum, bestujuvvum, maggar illo!

Manak, di lepet buokak dam jokkagaddest daihe gasko dam vuovde. Dak ēabba jokkagad-dek læk din ællem.

Mutto aibas lakka golgga suddo jokka; manjalakas mielle læ ja man ēabbes! Di lepet juo budnjom julgidædek ēaccal. Mon dovdam ovta mana, gutte æaska i sardnom duottavuoða, mon dovdam su namage — ale ēiero, Johannesācam, mutto gula, maid mon dajam. Son læi duottamættomvuða sardnom, ja mon, su aēe, im luottam su ēalmidam ouddi golbma bæive; ja golma ija ēaða im oađdam, mutto jurdasim dam hæjos.

giellasa ala, ja celkkim: „Hærra, Hærra, igo livæ buoreb, atte son lifei jabmam“. Mutto iddedest, go oaðestim, de mon gullim laðes, duodalað jiena cælkmen: „Im mon rokkadala, atte don galgak valddet sin mailmest erit, mutto vai don varjalifeik sin bahast erit.“

Mon dovddim Jesusa ja oidnim, atte mon legjim suddodam mu vaiddalussam bokte. Ja go mon likkim bajas, de gullim cierroma uvsa olgo bælde. Jesus, gutte læi sardnom aðcái, læi maidai likkatam barne vaimo. Mon addim sudnji su suddo andagassi, ja moai oinime, atte Ibmelge læi andagassi addam.

Gitos, Jesus! Gitos, juovllabasek, gitos, don stuora illobæivve! Bestujuvvum, bestujuvvum, maggar illo!

Manak, di boattebetet buokak, jos epet di juo læk boattam, nubbe baikkai, dam sevdnjis vuovddai, mi læ dievva gumpin, guovčain ja gærmašin. Dat vuovdde, dat læ mailbme. Dobbe di gavdnabetet din sieloidædek vasalažaid eikku-sist dailie albmoset. Muttomin epet di duosta vagjolet, muttomin di lepet dego čuovgatæmek, muttomin di oaðdabetet suddo varalað rafhai. Mutto okta læ, gutte i bala ige oadte, gæn čalmek oidnek sævdnjadasast, gæn gietta cuvkki gærmaša oaive. Čurvvot su, de son boatta, occet su čalme, de dat sadda digjidi bæivašen, doppijeket su bivtashelmid, de son doalvvo din dam baikkai, gost sævdnjadvuotta i læk ige vaddo ige suorgatus. Bestujuvvum, bestujuvvum, maggar illo!“

Nuft sarnoi Luther ja sarnoi ain gukka. Mutto son læi okta sist, gæid manak mielastæsek gullek. Su ucceus sanest gulle manak su njuoras rakisvuoda sin sielodi. Ja nuftgo bibal cælkka: vaimo dievasvuoðast njalbme sardno, ja gi læ buorebut dovddam Ibmela rakisvuoda Jesus Kristus siste go son? Dam ilo ovta suddolaža-diti, gutte ječas jorggal, dovdai dat famolas doktor nuftgo dat ucceus oskalažai gaskast; su vaibmo lavloi nokkamættom gitoslavllaga sudnji, gutte russinavllijuvvui Golgatast, ja dain juovlla-beivin mannai, gutte læi Bethleheimest riegadam.

Son rakisti Jesusa, nuftgo dusse harvvak

læk su rakistam, ja son sati nuftgo harvvak doalvvot æra olbmuid Jesus lusa. Damditi son dal celki manaidasas:

„Manacidam, geččet, gintalak časkek; di lepet addaldagaidædek ožžom, mutto okta læ, gutte i vela læk addaldagas ožžom.“

„Dat læ Jesus“, celkke manak.

„Son dat læ; maid di aiggobetet sudnji addet?

Læ dussefæl okta aidno addaldak, masa son liko, ja jos epet di sudnji dam adde, de son i sat dovda din. Son datto din vaimo. Mon, din aðe, datto maidai din vaimo oažžot, ja din ædne maidai, mutto æm moai rakist din nuftgo Jesus. Rakisteket su bagjel buok, ja dat ucceus oasse dam rakisvuodast vægja dakkat din jegolas, buoren mannan.

Ja de di rakistepet buokaid, guðek læk sust lonestuvvum, buok olbmuid; de di muitebetet, atte buok dat buorre, maid di dakkabetet vaivaš, morastægje, buocce olbmuidi, dat læ Jesusi dakkjuuvvum. Geččet, moft mi dam garra dalvest orrop lieggaset viesostæmek likkolažžam ja ilolazžan — gullet, moft bieggä njurggo, geččet, moft muotta gacca — dam boddost čokkajek vai-vaš manak manga sevdnjis vistest, sist i læk æra čuovgas go vilggis muotta, i æra lavla go njurggo bieggä, i æra borramuš go goikke laibbe. Galle mon jes iæm dam maistam. Manga gærde, go mon orrum Eisenak gavpugest, mon gærjedim aldsesam borramuša muottadalkest. Dam hæðest læ okta jurda bajasdoallam muo: „Im mon dat læk, gutte vagjolam vaivašen ja masa alasen; dat læ Jesus. Son dat læ, gæn olbmuk vuostai-valddek, son, gæn olbmuk olgushoiggadek. Go mon hoiggaduvvum, de im mon garrodam doid olbmuid; mon legjim morrašest. Go mon vuostaivaldujim, de mu mielast oroi, atte dat læi buristsivdnadus dom vissui. Mutto must legje maidai lossis boddok. Gukka mon vagjolim birra ovta juovlla-ækked, ouddalgo dustim goalkotet. Buok viesoin oidnujegje hærvæs juovllabæcek, buok baikin læi illo ja valljogasvuotta. Celkkim aldsesim morrašest: „I læk sagje dudnji odne. Olbmuin læ daggar illo, atte æi fuola ane su ou-

dast, gutte čierro“. De mon čierostuvvimi. Mutto maŋemusta mu mielast oroi, atte dat læi æppedet Jesusa harrai. Okta masa sevdnjis glasse erit-valdi mu arggevuoda. Mon goalkotim. Ucca bæcačest bulle 4 gintala, okta jes guđege mana-diti, ja dak legje vaivas læska manak.

Avoin si vuostaivaldde muo, ja mon orrum moadde buristsivneduvvum dimo dom viesost. Ja dot juovlla-æked læi okta dain likkolažamus bei-vin, maid Ibmel læ munji addam. Damditi bot-tusek dak vaivasak juovlla-aige, bottusek si!“ —

Son javotuvai, manak helkkitegje. Muttom goalkoti. Mibe dat læi?

„Katarina, mana gæččat“. Go son sisabodi, de dajai:

„Moft Ibmel doarjal buok imaslazat. Muttom vaivas matkalaš —“

Manak njuikku ilost; Luther manai uksalidi, geiggi giedas — mutto fakkistaga orosti, gobmerdi ječas ja gočoi manaid javotaga orrot.

Dat vaivas matkalaš læi Johan Fredrik, Saksen rađijægje, Luther væketægje ja usteb.

„Matkalaš galle“, dajai mogje-njalmin, „mutto im aibas vaivas — almakeen mi oaivvamužak læp alo vaivasak, mi darbasep alo æmbo, go mist læ. Buore ækked, doktor Martin, buore ækked, doktor Filip. Igja læ væketam muo oal-gotet digjidi, atte muttom vaivas bodi. Læm aig-gai diettam, doktor Martin, atte dat sadne „vai-vas“ satta ravastet du uvsa. Mon aigum dam gæččalet dal, go mu gæidno muo deiki doalvoi.

„Igo dat vaivas dato čokkanet?“ dajai Luther. „Gitos, doktor; epetgo di dal læk gæččam gallasi, manak? Epet di læk muo vuorddam, epetge dam“ (ja son bijai golleruða jes guđege mana gitti).

Dasto čokkani son ja dajai šuketedin:

„Doktor, orro dal sævdnjad læmen.“

„Ibmel galle čuovgata.“

„Soatte farga sadda. Kæisar aitta muo.“

„Olmus datto, Ibmel satta.“

„O, doktor, im soađest bala.“ —

„Dam dieđam, mutto mast dalle?“

„Orro mu mielast, dego Ibmel luotasi min;

birra buok Satan bajed oaives, birra buok evan-gelalažai varak golgkek“.

„Daggar varak læk alo vuotto.“

„Ibmel oudast galle, mutto —“

„Igo dast læk galle?“

„Læ, mutto Roma gievras-mattuvvvu; buok min ustebid Italiast ja Spaniast læ dat cuvkkim. Frankarikast galle vuotta. Ja min soappamættomvuotta, min suddok — Gæčča, dal læ Genf olgus agjam Calvin!“

„Calvin, dieđakgo, maid son læ dakkam? Salma Kristus vuotto hærra birra, gutte vuotta, vela dallego mi vuoitallap. Mutto dak æppadusa ja morrasa boddok læk mun-jige oappasak. Ibmel vuolbat daid munji nuftgo-dudnjige gæččalam varas muo, mutto son maida jedđe, go son gavdna dam munji buorren. Muttom lodde læi munji mannam bæive siega oapatægje. Dat valdi aldsesis oađđemsaje muorast mu gilvagardest. Man roakkad ja likkolas dat læ, celkkim mon aldsesim. Dat oađđa buore mašost alma morras-taga ittas bæive diti“.

„Dat læ vaddes, doktor.“

„I læk. Jos dieđasik, maggar illo must læ-læmas dam ækkedest mu manaidamguim dam juovllabæce birra. Ale gadde, atte mon vajaldat-tam. Mon dovddim buok daid lossis sagaid ja vela æmbo. Mutto mon sardnum Jesus ja su riegadæme birra, su ællema ja su vuotto-jabme-ma birra ja celkkim aldsesim: „I son læk boat-tam vuittujvvu varas, mutto vuosittem varas. Son galgga vuottet, son galgga rađdit.“

„Doktor Martin, don læk likkolas olmai.“

„Armolas hærra, rakist Jesusa, ja don læk lika likkolas go mon.“

„Doktor Martin, mon ferttim vuolgget. Datko dakkat munji ilo?“

„Maggaraš?“

„Divte muo gullat du salmad!“

„Mi aigoimek aito dam lavllot. Manak, Katarina, Filip — min nana ladne Ibmel læ.“ —

Ja dat eabba salbma, lavllujuvvum su čuog-jelis jienast, duođasti likkamættom dorvolašvuoda birra, nuftgo son læi sardnedam rađijægjai.

„Son hæðest ja buok morraest
min væket ja min varjal.“

Nuft legje 12 jage obba Tuiska-ædnamest Kristusa soatte-olbmak lavllom, stuorrak ja smavvak, vaivasak ja riggasak, oappamættomak ja oappavažak. Ja galle dat ēuojai hui čabbat, go ruovddegarovoi sisa garvotuvvum soatteolbmak lavllu nuftgo nissonak ja manak :

„Min fabmo i læk manenge,
mi vuoitatallap farga,
min oudast dadde so atta son“ —

„Gitos, doktor, gitos, manak, gitos, buokak!“ Son manai hiljet olgus, son ēieroi; mutto daggar gadnjalak dakkek gievras olbmaid. Historia muitala, maggaren Johan Fredrik ēajeti jeēas soađe ja gæččalume boddost. „Dat læi burist lavlljuvvum, ustebidam“, celki Luther, „vaibmo læi dam lavlagest; mutto Magdalena, im mon gullam du jiena — gost læ Magdalena? — dobbe loavkost!“ —

Duođai, dobbe son ēokkai likkamættoſen ja gæčai vuolas guvllui, ja i læm vuostas gærde, go dat 12 jakkasaš nieidda læi saddam lossis jurddagidi. Go Luther gulai su savkkalæmen, de son lakkani su lusa. Son doalai giedastes dam ucca engelaža, mi læi orrom bæce gierrageſt ja sarnoi sudnji. „Engel, ucca engelaš, don læk buktam migjidi illosagaid, mutto ikgo sataše muitalet munji ovta sane vela, ouddalgo macak ruoktot — aigušim mielastam diettet, moft dom paradiſast læ, gost don boađak. Go mon legjim ucce, aibas ucce, de ačeē muitali, atte dobbe læi stuora gilvagarde, dievva čabba liđin, burin saddrain ja hærväas loddin — mutto ačeē i dam osko imge mon. Dobbe læ vissa sagga hærvvasæbbo, sagga æmbo — mutto im mon dieđe — ikgo ucca engelaš livēe nuft buorre muitalet munji dam? Saddasim laitasmuvvat daggar gilvagardest. Jesus i adde munji daggar alme, gost laitasmuvam. Ucca engelaš, aigušim ainas diettet, maggarak mi læp, maid mi barggap dobbe. Ikgo vasted munji? — mon læm ucca jallaš — daggar muorra-engel! Buorre Jesus, im mon sate du oaidnet, mutto mon diedam, atte don læk dast, alo dast, alo goccemen, nuftgo ačeē cækka, alo gulddalæ-

men. Ikgo ješ sataše munji cækket, maid datušim mielastam diettet? Maid barggap mi dobbe du lutte? Moft aigge golla, dat aigge, mi alo bista? O Jesus, cække sane, dusſefal sanača“ —

„Dam ik sattam arvvedet, Magdalena“ celki Luther.

Son helkkiti.

„Lækgo don dast?“

„Læm; mon gulam, atte balak, atte akked sadda dudnji Jesus lutte.“

„Im, im, datusim dusſefal diettet.“

„D u s s e f a l ? — dat læ dat hæjos vaibmo, nieidačam! Mi aiggop galle oskot ja dorvost læt; d u s s e f a l — mutto dat „d u s s e f a l“, dat læ buok. Dat „d u s s e f a l“ læ dat, mi almostuvvu migjidi, go mi oažzop bajasēuožaldattumi ja engeli beljid. Dusſefal albme arvveda alme, Magdalena —“

„De datom mon dal“ — son javotuvai faktistaga ja valdi aces gieda. „Datokgo min guođdet, Magdalena?“

Son doppi aces ēebet birra, mutto i vastedam aces gačaldakki.

Engel ja lappum bardne.

Muttom darogielaš muittalus-girjest muittaluvvu ēuovvovaš muittalus:

Son vägasi gata (gavpugbalgga) miedle, ja ēuovgas krambuvre-glasain ēuovgai gata ala. Dat læi juovllaruotta-ækkedest. Son læi muttom lappum bardne. Su boares aedne ēokkai sidast guukkan erit muttom gieldast ja jurdašadai su barnes ala. Bardne i læm sat guukkes aiggai čallam sidi. Aēne diđi, atte bardne jugai ja eli hæjos sel-skapiguim. Man ollo gadujalid læi dat aedne čirrom su lappum barnes ditil! Ja man ollo rokkusid son læi rokkadallam su barnes oudast! Mutto barne vaibmo læi bissem garasen. Jugis-vuotta ja æra hæjos diabetesvuodak legje erit sikkom buok minto su lutte dam aedne birra, gutte rakisti su nuft allaget.

I vel damge juovllaruotta-ækkedest jurdašam son su aednes ala. Son vägi ja ocái dilalaš-vuoda havskudakki dam juovllaruotta-ækked. Son

bissani muttom ēuvggeles krambuvre-glasa olgobællai. Ēuvggeles, suonjardægje juovlla-engelgovva læi divvujuvvum glasa siskabællai. Son ēuožoi ja gæcái dasa. De fuobmasi son jurdasís-goattet — su ædnes ala. Su ædne læi muittalam sudnji daggaraš engel birra, go son læi læmas ucce. De boði su milli okta daggaraš jurda: „Noabe, jos mon dal oastašim dom engelgova ja vuolgatífim dam ædnasam?“ Nuftgo son dal jurddeli, de nuft son dagai. I alma dal duot paperhærvva mavse goitge nuft ollo. Son manai daina engelgovain su orotakkasis ja ēokkani ēallegoattet. Engelgovva ēuožoi dam boppa bævde alde. Dam gova ravddi legje ēallujuvvum dak sanek: „Gæca, mon muittalam digjidi stuora ilo: Digjidi læ odne bæste riegadam.“

Dat læi dat, maid ædne læi lavim lokkat juokke juovllaruotta-ækked; dat læi dam ilo birra, atte ædne læi sikke sardnom ja ēallam. Su vaibmo njuorrani. Su mannavuoða muitok itte ællen su ouddi. De ēali son, ēali su varnotes ællemes birra, su gittemættomvuodas birra ja loppedi, gæcadedines juovlla-engel gova, nubbastutet su ællemes. Dam juovllaruotta-ækkedest son i mannam gosage olgus, ouddalgo son læi dolvvom su ucca saddagazgas poastavissui. Moadde bæive dastmarŋel šaddai illo muttom ucca visuēi. Ædne oažoi dal illodet dam barne bagjel, mi læi læmaš lappum ja dal læi gavdnum. Jos donge, gutte logačak dam muittalusa, læžak daggär bardne, gutte læk vajaldattam du sidad ja ædnad, ja gutte dai juovlai aige aigok rieibmodet jugisvuodá ja æra stoagoi siste, de savvap mi, atte donge dæivaisik gavnadet engelin, gutte cajetifci dudnji gæino gavdnat jaskis boddo, ovta daggaraš boddo, man siste mærredifcik ječad bissanet suddo balgga alde, vai oðða ēuvgás juovlla-evangeliumest suonjardifci du sillui.

Jurdaš — maggar illo du ædnai! Ja maggar illo maida dudnji aldsesad! Ibmel addaši, atte ollo lappum barnek ožuse engeli iskadæme ja daggo bokte buristsivdneduvvum juovlaid; dastgo buristsivdneduvvum juovlak — dat læ bæste riegadæbme min vaimoidi. Dat læ okta stuora boddo, dat stuoremus obba ællem-aigest,

go ēalbme laktaduvvu gattamus-gadnjaliguim, ja vaimo jiegŋa suddagoatta arbmobæivača giða oudast. Jesus læ arbmobæivas.

Son ēuvggases buollat ēagjadusa sist,
su nasti vuigni ouddan itta;
dat suonjard, i orrost ijage sist,
ja bæste dat cajetet sitta.

O. Th.

L a v l a.

Mon dombælde mæce juo Kanana oainam,
dam ædnam, maid gavdnat mon aibašam læm.
Mon Kristusest agalaš arbben dam ožzum,
go varaines nanosen dagai son dam.
Mon halidam sagga, mon gačam dam joksat,
vai iloin mon oažom dam paulunest assat.

Mutt' gæidno læ lossad dam ædnami boattet;
dab' vaddok læk alo, mak ajetek muo.
Dab' vašalaš vigga mu vuostai ain soattat
ja famoines davja ain givsedet muo.
Mon almaken dieðam, att' soatte gal nokka,
go Kanani boaðam, gost bavčas buok javkka.

De iloin mon matkuštet vela ain aigom;
mon dieðam, mon vuomitam, go Jesus læ mield.
Jos bieggä vel bosuš, mon havdni goit boaðam,
maid oainam juo soiddemen javre dom bæld'.
Mon baike juo oainam, gost frigjan mon ælam,
gost truono lut' ēuožzot, gost illodet bæsam.

O. Th.

„Sami Usteb“ matta dinggujuv-
vut juokke poastarappe bokte, go
jakkodagast maksujuvvu 80 evre.

Dat boatta ovta gærde juokke
manost.